Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Oxana Parfenii
Dosarul nr. 2a-3909/25
(2-23018697-02-2a-17112025)

D E C I Z I E

17 iunie 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele completului, judecătorul Valeriu Arhip
Judecătorii Hristina Craveț şi Eleonora Badan-Melnic
Grefier Gabriela Catrinesco

examinând, în şedinţă de judecată publică, cererea de apel declarată de avocata Tatiana Tampei, în interesele lui Sergiu Pleșca,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 mai 2023, prin care s-a respins acțiunea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Sergiu Pleșca către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, intervenienții accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Lucia Andriuță, procuror în cadrul Procuraturii mun.Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 06 februarie 2023 Sergiu Pleșca s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova și Lucia Andriuță, procuror în cadrul Procuraturii mun. Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei penale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea acțiunii reclamantul a indicat, că la 9 noiembrie 2015 a fost pornită cauza penală nr.2015515248 de către organul de urmărire penală al CCTP al INI al IGP al MAI, conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzută la art.190 alin.(2) lit.b) și c) și art.165 alin.(1) din Codul penal.

Conform ordonanței de pornire a urmării penale în perioada lunilor august-septembrie 2015, Șatunova Victoria, aflându-se în sect. Râșcani mun. Chișinău, cu scop de profit, prin intermediul unui anunț publicitar, plasat pe site-ul: www.999.md, l-a înșelat pe Sergiu Pleșca și Gheorghe Toma că poate organiza angajarea lor la muncă în Germania, și în continuarea

acțiunilor sale criminale, neonorându-și obligațiile, bănuita a dobândit ilicit de la dânșii sume bănești care nu i se cuvin în mărime a câte 550 de Euro de la fiecare, care conform cursului valutar oficial al BNM, a constituit în total suma de 23 789,92 de lei, cauzându-le daune materiale în proporții considerabile.

Prin ordonanța din 24 ianuarie 2019 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău Oficiul Râșcani, Maxim Sîrbu, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a Victoriei Șatunova în temeiul art.275 pct.3) din Codul de procedură penală, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, cu clasarea procesului penal. Ordonanța respectivă a fost contestată de către reclamant în ordinea prevederilor art.2991 din Codul de procedură penală, solicitând anularea acesteia.

Prin ordonanța din 05 martie 2019 a procurorului, adjunct al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, șef al Oficiului Râșcani, Corneliu Bratunov, plângerea sa a fost respinsă ca neîntemeiată.

Ordonanțele nominalizate au fost contestate de către reclamant prin intermediul reprezentantului împuternicit, avocata Tatiana Tampei, în ordinea prevăzută de art.313 din Codul de procedură penală, considerându-le neîntemeiate, nemotivate, emise contrar prevederilor legii.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 16 ianuarie 2020 a fost admisă plângerea reclamantului și anulate ordonanța din 24 ianuarie 2019 emisă de procurorul Maxim Sîrbu din cadrul Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Râșcani și ordonanța din 05 martie 2019 emisă de procurorul adjunct al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, șef al Orificiului Râșcani, Corneliu Bratunov, cu dispunerea reluării urmării penale pe cauza penală nr.2015515248 și obligarea procurorului să lichideze neajunsurile indicate în partea descriptivă a încheierii. 8. Încheierea din 16 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost contestată de către procuror cu recurs la 21 ianuarie 2020, care a fost respinsă ca nefondată prin decizia din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea încheierii din 16 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Prin ordonanța din 13 martie 2020 a procurorului, adjunct al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, șef al Oficiului Râșcani, Corneliu Bratunov, s-a dispus reluarea urmăririi penale în cauza penală nr.2015515248, cu obligarea lichidării neajunsurilor indicate în partea descriptivă a încheierii din 16 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Ulterior, cauza penală nr.2015515248 a fost transmisă în gestiunea procurorului Lilia Crăciun, care la 30 noiembrie 2020 a dispus scoaterea de sub urmărire penală a Victoriei Șatunova în temeiul art.275 pct.3) din Codul de procedură penală, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, cu clasarea procesului penal.

Prin ordonanța din 12 ianuarie 2021 a procurorului, adjunct interimar al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, șef-adjunct interimar al Oficiului Râșcani, Angela Pleșca, a fost respinsă integral ca neîntemeiată plângerea depusă de avocata Tatiana Tampei în interesele părților vătămate Pleșca Sergiu și Toma Gheorghe.

Ordonanțele nominalizate au fost contestate de către reclamant prin intermediul reprezentantului, avocata Tatiana Tampei, în ordinea prevăzută de art.313 din Codul de procedură penală, însă prin încheierea din 17 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, plângerea a fost respinsă. Încheierea respectivă a fost contestată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2021 a a fost anulată ordonanța din 30 noiembrie 2020 a procurorului în Procuratura 3 mun. Chișinău, Oficiul Râșcani, Lilia Crăciun, cu dispunerea reluării urmării penale în cauza penală nr.2015515248.

Prin ordonanța din 09 iunie 2022 a procurorului, adjunct interimar al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, șef adjunct interimar al Oficiului Râșcani, Angela Pleșca, s-a dispus reluarea urmării penale în cauza penală nr. 2015515248, cu obligarea lichidării neajunsurilor indicate în partea descriptivă a deciziei din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău. 15.

Verificând materialele cauzei penale nr.201551248, la 20 octombrie 2022 procurorul Lucia Andriuța a dispus scoaterea integrală de sub urmărire penală a Victoriei Șatunova, cu clasarea urmării penale, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.b), c) din Codul penal și nu este necesară continuarea procesului penal.

Cu trimitere la prevederile art.(1)-(7) din Legea nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și art.6 CEDO, Pleșca Sergiu a solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului lui la judecare în termen rezonabil a cauzei penale nr.2015515248, în care are calitatea procesuală de parte vătămată și parte civilă; încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a sumei de 100000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat pentru încălcarea termenului de judecare a cauzei penale, fiind tergiversat la faza urmării penale timp de 7 ani și care a încetat fără a fi identificat un potențial vinovat, precum și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 5000 de lei pentru serviciile de asistență juridică acordate de avocata Tatiana Tampei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 mai 2023 a fost respinsă acțiunea depusă de Pleșca Sergiu către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, intervenienții accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Lucia Andriuță, procuror în cadrul Procuraturii mun.Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Invocând dezacordul cu soluția primei instanțe, la 23 mai 2023, Sergiu Pleșca, reprezentat de avocata Tatiana Tampei, a depus apel, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 mai 2023, solicitînd casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Argumentele părţilor:

În motivarea cererii de apel, reprezentantul apelantului a invocat dezacordul cu soluția primei instanțe, susținând că, începând cu anul 2015 și până în prezent, nu a fost adoptată o soluție definitivă asupra plângerii penale depuse de Sergiu Pleșca, fiind depășită o perioadă de peste opt ani. Deși prima instanță a constatat durata examinării plângerii, aceasta nu ar fi apreciat în mod corespunzător caracterul excesiv al termenului și nerespectarea exigenței termenului rezonabil.

În susținerea argumentelor sale, apelantul a făcut trimitere la cauza civilă nr. 2-386/22, Olar Maria împotriva Ministerului Justiției și Procuraturii Generale, examinată de judecătoarea Oxana Parfeni, în cadrul căreia s-ar fi constatat că durata de șapte ani pentru examinarea plângerii reprezintă o perioadă excesivă, acțiunea reclamantei fiind admisă. În acest context, apelantul a reproșat instanței aplicarea unor soluții diferite în cauze pe care le consideră similare.

Totodată, apelantul a invocat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, făcând trimitere la cauza *Cravcenco c. Moldovei*, hotărârea din 15 ianuarie 2008, în care Curtea a reiterat că retrimiterea cauzelor spre rejudecare intervine, de regulă, ca urmare a erorilor comise de instanțele ierarhic inferioare. În opinia apelantului, anularea ordonanțelor procurorilor și reluarea procedurilor determină prelungirea nejustificată a examinării plângerii și, implicit, depășirea termenului rezonabil.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 4 mai 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 23 mai 2023, Colegiul judiciar constată că aceasta a fost declarată în termen.

Poziția părților în ședința de apel:

În ședința instanței de apel reprezentantul intimatului Ministerul Justiției, Teodor Stelea a pledat pentru respingerea apelului și menținerea hotărîrii instanței de fond.

Intervenientul accesoriu Lucia Andriuță în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărîrii instanței de fond.

Apelantul Sergiu Pleșca, cît și reprezentantul intervenientului accesoriu Procuratura Generală, legal citați despre locul, data și ora ședinței de judecată, în ședința instanței de apel nu s-au prezentat, nu au comunicat motivele neprezentării și nu au solicitat examinarea apelului în lipsa sa. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin.(2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestora.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunțe

asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 Cod de procedură civilă, iar în conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Potrivit art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată.

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei şi care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

Astfel, din ansamblul probatoriului administrat în cauză, Colegiul judiciar a reținut, că potrivit Raportului privind modul de respectare a termenului rezonabil de examinare a cauzei penale nr. 2015515248, întocmit de procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Râșcani, Lucia Andriuță, cauza penală menționată a fost pornită la 9 noiembrie 2015 de către organul de urmărire penală al Centrului pentru combaterea traficului de persoane din cadrul

Inspectoratului Național de Investigații al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, în baza semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) și c) din Codul penal (f.d. 28-31).

Conform ordonanței de pornire a urmăririi penale, s-a stabilit că, în perioada august–septembrie 2015, Victoria Șatunova, aflându-se în sectorul Râșcani al municipiului Chișinău și urmărind obținerea unui folos material, prin intermediul unui anunț publicitar plasat pe site-ul www.999.md, i-ar fi indus în eroare pe Sergiu Pleșca și Gheorghe Toma, comunicându-le că le poate organiza angajarea în câmpul muncii în Germania. În continuarea acțiunilor sale, aceasta ar fi dobândit ilicit de la fiecare dintre cei doi suma de 550 de euro, în total 1.100 de euro, echivalentul a 23.789,92 lei, cauzându-le un prejudiciu material considerabil.

La 12 noiembrie 2015, prin ordonanța procurorului, șef al Secției combatere trafic de ființe umane din cadrul Procuraturii Generale, Eduard Bulat, cauza penală a fost retrasă din gestiunea Secției de urmărire penală a Centrului pentru combaterea traficului de persoane și transmisă, potrivit competenței teritoriale și materiale, organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție al sectorului Râșcani din municipiul Chișinău, pentru continuarea urmăririi penale.

În cadrul urmăririi penale au fost audiați Sergiu Pleșca și Gheorghe Toma, aceștia fiind recunoscuți în calitate de părți vătămate și părți civile. Au fost anexate cererile de chemare în judecată și ridicate înscrisuri de la Sergiu Pleșca, a fost recunoscută și audiată în calitate de bănuită Victoria Șatunova, au fost efectuate confruntări între aceasta și fiecare dintre părțile vătămate, iar la 22 ianuarie 2016, Victoria Șatunova a fost pusă sub învinuire. Totodată, au fost efectuate interpelări către Birourile Naționale Centrale ale Interpol din Varșovia, Polonia, și Wiesbaden, Germania.

La 26 august 2016, procurorul în Procuratura sectorului Râșcani al municipiului Chișinău, Natalia Colțova-Calestru, a dispus scoaterea de sub urmărire penală a Victoriei Șatunova, în temeiul art. 275 pct. 3) din Codul de procedură penală, pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, cu clasarea procesului penal. Ordonanța a fost contestată de partea vătămată Sergiu Pleșca, însă, prin ordonanța din 21 septembrie 2016, procurorul-șef interimar al Procuraturii sectorului Râșcani, Eugen Jomir, a respins plângerea ca neîntemeiată.

Ulterior, Sergiu Pleșca a contestat ambele ordonanțe în instanța de judecată, în condițiile art. 313 din Codul de procedură penală. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 26 decembrie 2016, plângerea a fost respinsă ca tardivă și neîntemeiată. Încheierea a fost atacată cu recurs de avocata Tatiana Maștalin, în interesele lui Sergiu Pleșca, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2017, recursul a fost admis, cu trimiterea materialelor procurorului pentru înlăturarea lacunelor constatate și reluarea urmăririi penale.

La 28 februarie 2017, urmărirea penală a fost reluată, cauza fiind retrasă din conducerea procurorului Natalia Colțova-Calestru și transmisă procurorului Maxim Sîrbu din cadrul Procuraturii municipiului Chișinău, Oficiul Râșcani. Cu toate acestea, la 29 septembrie 2017, procurorul a dispus din nou scoaterea de sub urmărire penală a Victoriei Șatunova și clasarea procesului penal.

Ordonanța respectivă a fost contestată de avocata Tatiana Tâmpei, în interesele lui Sergiu Pleșca, însă, prin ordonanța din 6 decembrie 2017, procurorul ierarhic superior, Corneliu

Bratunov, a respins plângerea ca neîntemeiată. Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 4 iulie 2018, a fost admisă plângerea părții vătămate, fiind anulate atât ordonanța din 29 septembrie 2017, cât și ordonanța din 6 decembrie 2017 și fiind dispusă reluarea urmăririi penale, cu obligarea procurorului să înlăture neajunsurile constatate.

La 24 ianuarie 2019, după efectuarea unor acțiuni procedurale suplimentare, procurorul Maxim Sîrbu a dispus din nou scoaterea de sub urmărire penală a Victoriei Șatunova și clasarea procesului penal.

La 14 august 2018, Pleșca Sergiu, în calitate de parte vătămată, prin intermediul avocatei Tatiana Tâmpei, a depus la Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Râșcani, o acțiune civilă în cadrul urmăririi penale, în temeiul art. 219 din Codul de procedură penală, solicitând încasarea din contul bănuitei a sumei de 800 de euro cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 20.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral (f.d. 40).

Ordonanța din 24 ianuarie 2019 a fost contestată de partea vătămată, însă, prin ordonanța din 5 martie 2019, procurorul ierarhic superior, Corneliu Bratunov, a respins plângerea ca neîntemeiată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 16 ianuarie 2020, a fost admisă plângerea lui Sergiu Pleșca, fiind anulate ordonanța din 24 ianuarie 2019 și ordonanța din 5 martie 2019 și dispusă reluarea urmăririi penale, cu obligarea procurorului să înlăture lacunele constatate. Procurorul Alexandru Arcer a contestat încheierea cu recurs, însă, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2020, recursul a fost respins ca nefondat, fiind menținută dispoziția privind reluarea urmăririi penale și înlăturarea lacunelor depistate.

La 13 martie 2020, urmărirea penală a fost reluată, conducerea acesteia fiind încredințată procurorului Lilia Crăciun din cadrul Procuraturii municipiului Chișinău, Oficiul Râșcani. Totuși, la 30 noiembrie 2020, aceasta a dispus din nou scoaterea de sub urmărire penală a Victoriei Șatunova și clasarea procesului penal. Plângerea depusă de avocata Tatiana Tâmpei, în interesele lui Sergiu Pleșca, a fost respinsă ca neîntemeiată prin ordonanța din 12 ianuarie 2021 a procurorului ierarhic superior Angela Pleșca.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 17 iunie 2021, plângerea părții vătămate a fost respinsă ca neîntemeiată. Însă, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2021, recursul declarat de avocata Tatiana Tâmpei a fost admis, fiind anulate ordonanța din 30 noiembrie 2020 și ordonanța din 12 ianuarie 2021 și dispusă reluarea urmăririi penale în cauza penală nr. 2015515248.

Ulterior, prin ordonanța din 6 septembrie 2022 a procurorului adjunct interimar Angela Pleșca, urmărirea penală a fost reluată, conducerea acesteia fiind încredințată procurorului Lucia Andriuță din cadrul Procuraturii municipiului Chișinău, Oficiul Râșcani.

La 20 octombrie 2022, procurorul Lucia Andriuță a dispus din nou scoaterea de sub urmărire penală a Victoriei Șatunova și clasarea procesului penal. Ordonanța a fost contestată de avocata Tatiana Tâmpei, în interesele lui Pleșca Sergiu, însă, prin ordonanța din 19 ianuarie 2023, procurorul ierarhic superior Angela Pleșca a respins plângerea ca neîntemeiată (f.d. 13-14).

Potrivit motivării acestei din urmă ordonanțe, fapta imputată nu ar întruni elementele constitutive ale infracțiunii, întrucât probele administrate nu ar confirma cu certitudine existența semnelor obiective și subiective prevăzute de legea penală. S-a apreciat că litigiul dintre Sergiu Pleșca, Toma Gheorghe și Victoria Șatunova ar avea un caracter civil, derivând

din neexecutarea unor obligații contractuale și fiind de competența instanței de judecată de drept comun.

Ordonanțele respective au fost contestate în instanța de judecată de către avocata Tatiana Tâmpei, în interesele lui Sergiu Pleșca, în condițiile art. 313 din Codul de procedură penală. Examinarea plângerii a fost stabilită pentru data de 17 martie 2023, judecător-raportor fiind judecătorul de instrucție Nicolae Corcea din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

În acest context, la 6 februarie 2023, Sergiu Pleșca a înaintat prezenta acțiune civilă în temeiul Legii nr. 87/2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, solicitând constatarea încălcării dreptului său la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 2015515248, în care deține calitatea procesuală de parte vătămată și parte civilă, precum și încasarea din contul statului, prin intermediul Republicii Moldova, în beneficiul său a despăgubirilor pentru prejudiciul moral cauzat prin încălcarea invocată.

Prin hotărârea contestată, prima instanță a constatat netemeinicia acțiunii și a respins-o ca neîntemeiată.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate prin prisma motivelor invocate în apel, în coroborare cu materialele cauzei, probele administrate și normele de drept material aplicabile raportului juridic litigios, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că soluția primei instanțe este legală și întemeiată, fiind rezultatul unei aprecieri complete, obiective și coroborate a probatoriului administrat, precum și al aplicării corecte a cadrului normativ incident.

În susținerea acestei concluzii, Colegiul reține că, art. 53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova consacră răspunderea patrimonială a statului, în condițiile legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, scopul acesteia constă în instituirea unui remediu intern eficient pentru apărarea dreptului la judecarea cauzei și la executarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil.

În conformitate cu art. 2 alin. (1)–(4), (6) și (7) din aceeași lege, orice persoană care consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea cauzei în termen rezonabil poate solicita constatarea încălcării și repararea prejudiciului cauzat, cu condiția ca depășirea termenului să nu fie imputabilă exclusiv reclamantului. Repararea prejudiciului se efectuează din contul bugetului de stat, independent de vinovăția autorităților implicate. La stabilirea cuantumului reparației, instanța urmează să țină seama de circumstanțele cauzei, complexitatea acesteia, comportamentul reclamantului, conduita autorităților competente, durata încălcării și importanța procesului pentru persoana interesată. Potrivit alin. (7), reprezentarea statului în asemenea litigii revine Ministerului Justiției.

Totodată, art. 3 alin. (2) din Legea nr. 87/2011 reglementează termenul în care poate fi depusă cererea privind încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil, iar art. 4 alin. (1) stabilește repartizarea sarcinii probațiunii între Ministerul Justiției și reclamant. Astfel, Ministerului Justiției îi revine sarcina de a demonstra lipsa încălcării dreptului invocat și lipsa suportării unui prejudiciu moral, în timp ce reclamantului îi revine obligația de a

dovedi prejudiciul material și cheltuielile de judecată pretinse. Conform art. 5 alin. (1) din aceeași lege, constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil constituie temei pentru acordarea unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat.

În același sens, art. 20 alin. (1), (2) și (4) din Codul de procedură penală prevede că urmărirea penală și judecarea cauzelor penale trebuie să se desfășoare în termene rezonabile, aprecierea caracterului rezonabil al duratei fiind realizată în funcție de complexitatea cauzei, comportamentul participanților la proces, conduita organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești, precum și importanța procesului pentru persoana interesată. Respectarea termenului rezonabil în faza urmăririi penale este asigurată de procuror, iar în faza judecării cauzei – de instanța competentă.

De asemenea, potrivit art. 19 alin. (1) și (5) din Codul civil, persoana lezată într-un drept sau într-un interes recunoscut de lege poate pretinde repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial, repararea urmărind repunerea acesteia în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu s-ar fi produs.

Raportând dispozițiile legale incidente la circumstanțele cauzei, Colegiul judiciar constată că prima instanță a concluzionat în mod întemeiat asupra lipsei unei încălcări a dreptului lui Sergiu Pleșca la judecarea cauzei penale în termen rezonabil.

În acest sens, Colegiul judiciar reține că, în situația în care victima unei infracțiuni invocă încălcarea dreptului la examinarea într-un termen rezonabil a pretențiilor civile formulate în cadrul urmăririi penale, durata relevantă pentru aprecierea respectării acestui drept se calculează începând cu data înaintării acțiunii civile. Prin urmare, în speță, analiza vizează perioada cuprinsă între 14 august 2018, când Sergiu Pleșca a solicitat încasarea sumei de 800 euro, cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, și 20 octombrie 2022, când a fost adoptată ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a Victoriei Șatunova și de clasare a procesului penal, intervalul respectiv constituind 4 ani, 2 luni și 6 zile.

Totodată, Colegiul subliniază că depășirea unui anumit interval de timp nu conduce, în mod automat, la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil. Caracterul rezonabil al duratei trebuie apreciat în funcție de circumstanțele concrete ale cauzei, ținând cont de complexitatea acesteia, de comportamentul reclamantului, de conduita autorităților competente și de importanța procedurii pentru persoana interesată.

Cu privire la complexitatea cauzei, Colegiul judiciar constată că investigațiile au vizat clarificarea circumstanțelor transmiterii unor mijloace bănești în contextul promisiunii de organizare a angajării în câmpul muncii în Germania, fiind necesară audierea persoanelor implicate, efectuarea confruntărilor, examinarea înscrisurilor și verificarea unor informații prin intermediul autorităților Interpol din Polonia și Germania. Prin urmare, investigațiile nu s-au limitat la examinarea unei simple pretenții de restituire a unei sume de bani, ci au presupus verificarea naturii raporturilor dintre părți și stabilirea existenței sau inexistenței elementelor constitutive ale unei infracțiuni.

În ceea ce privește comportamentul reclamantului, Colegiul judiciar reține că Sergiu Pleșca a exercitat dreptul de a contesta ordonanțele procurorului și de a solicita verificarea legalității acestora de către instanțele judecătorești. Exercitarea acestor drepturi procesuale nu poate fi calificată drept o conduită culpabilă și nici nu poate constitui, prin ea însăși, un motiv pentru imputarea întârzierilor reclamantului. Totuși, examinarea caracterului rezonabil al duratei presupune luarea în considerare a întregii succesiuni a actelor procedurale și a

timpului necesar soluționării contestațiilor formulate, fără ca aceste intervale să fie atribuite automat autorităților drept perioade de inactivitate nejustificată.

Sub aspectul conduitei autorităților competente, Colegiul judiciar constată că, pe parcursul procedurii, au fost efectuate acțiuni de urmărire penală, au fost adoptate soluții procesuale și au fost examinate contestațiile formulate de partea vătămată atât de procurorii ierarhic superiori, cât și de instanțele judecătorești. În urma controlului judiciar, anumite ordonanțe au fost anulate, fiind dispusă reluarea urmăririi penale și înlăturarea neajunsurilor constatate.

Împrejurarea că unele soluții procesuale au fost ulterior anulate nu demonstrează, prin ea însăși, existența unei tergiversări nejustificate a procedurii. Pentru a putea reține o încălcare a dreptului la termen rezonabil, este necesar ca durata procedurii să fie evaluată prin raportare la activitatea efectiv desfășurată de autorități, la necesitatea acțiunilor întreprinse și la existența unor perioade de inactivitate nejustificată care să fi afectat în mod concret soluționarea pretențiilor reclamantului.

Or, simpla succesiune a ordonanțelor de clasare și a actelor de reluare a urmăririi penale nu este suficientă pentru a stabili, fără examinarea intervalelor concrete și a justificărilor aferente, că autoritățile au acționat cu întârziere neconformă. În acest context, Colegiul judiciar reține că anularea unor acte procedurale în cadrul controlului judiciar reprezintă un mecanism legal de verificare a activității organelor de urmărire penală, iar existența acestui control nu poate fi echivalată automat cu o încălcare a termenului rezonabil.

Totodată, Colegiul judiciar ia în considerare faptul că, prin ordonanța din 20 octombrie 2022, organul de urmărire penală a dispus scoaterea de sub urmărire penală a Victoriei Șatunova și clasarea procesului penal, concluzionând că fapta investigată nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii. Ulterior, prin ordonanța din 19 ianuarie 2023, procurorul ierarhic superior a reținut că raportul juridic dintre părți este de natură civilă, rezultând din neexecutarea unor obligații contractuale.

În ceea ce privește importanța cauzei pentru reclamant, Colegiul judiciar recunoaște că pretențiile formulate aveau o miză patrimonială concretă, Sergiu Pleșca urmărind recuperarea sumei de 800 de euro și repararea prejudiciului moral pretins. Totuși, importanța interesului patrimonial urmărit nu poate substitui examinarea celorlalte criterii și nici nu conduce, în mod automat, la concluzia încălcării dreptului la termen rezonabil. Este necesar să se stabilească dacă durata procedurii, apreciată în ansamblu și în raport cu activitatea efectiv desfășurată de autorități, a depășit limitele justificate de circumstanțele cauzei.

De asemenea, faptul că pretențiile civile nu au fost soluționate în cadrul urmăririi penale nu echivalează, prin el însuși, cu încălcarea dreptului la examinarea lor într-un termen rezonabil. Întrucât organul de urmărire penală a concluzionat că raportul juridic litigios este de natură civilă, eventuala valorificare a pretențiilor patrimoniale urmează a fi apreciată în cadrul mijloacelor procesuale prevăzute de lege pentru soluționarea litigiilor civile, fără ca această împrejurare să constituie, de una singură, dovada unei întârzieri nejustificate imputabile statului.

Prin urmare, Colegiul judiciar constată că aprecierea duratei procedurii nu poate fi realizată exclusiv prin raportare la intervalul de 4 ani, 2 luni și 6 zile scurs de la depunerea acțiunii civile până la adoptarea ordonanței din 20 octombrie 2022, ci trebuie să reflecte complexitatea investigațiilor, activitățile procesuale efectuate, examinarea contestațiilor și scopul urmărit prin procedura penală.

De asemenea, împrejurarea că, în final, procurorul a apreciat că raporturile dintre părți au caracter civil și contractual nu permite, prin ea însăși, concluzia că întreaga perioadă de urmărire penală a fost nejustificată.

În lipsa unor constatări concrete care să demonstreze că anumite perioade de inactivitate nejustificată ale autorităților au determinat prelungirea procedurii și că durata acesteia a depășit, în circumstanțele speței, limitele rezonabile, Colegiul judiciar apreciază că nu sunt întrunite suficiente temeiuri pentru constatarea încălcării invocate de reclamant.

Prin urmare, Colegiul judiciar consideră că argumentele apelantului urmează a fi apreciate prin prisma ansamblului circumstanțelor cauzei și a probelor administrate, nefiind suficientă invocarea duratei procedurii, a anulării unor ordonanțe sau a faptului că pretenția civilă nu a fost soluționată în cadrul procesului penal pentru a demonstra, fără alte elemente concrete, încălcarea dreptului garantat de Legea nr. 87/2011.

În concluzie, în măsura în care materialele cauzei nu confirmă existența unor perioade de inactivitate nejustificată imputabile autorităților, iar apelantul nu demonstrează că durata procedurii a depășit ceea ce putea fi considerat rezonabil în circumstanțele concrete, Colegiul judiciar conchide că motivele invocate în apel nu constituie temei suficient pentru casarea hotărârii contestate.

Din considerentele expuse și având în vedere că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, fiind adoptată cu respectarea normelor de drept material și procesual, iar argumentele invocate de apelant sunt neîntemeiate și nu sunt de natură să o infirme, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și de a menține hotărârea primei instanțe, ca fiind legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 385 alin.(1) lit. a), art. art. 389-390, CPC, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de avocata Tatiana Tampei, în interesele lui Sergiu Pleșca.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 4 mai 2023, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată, înaintată de Sergiu Pleșca către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, intervenienții accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Lucia Andriuță, procuror în cadrul Procuraturii mun.Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă din momentul pronunţării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului,
judecătorul Valeriu Arhip

Judecătorii Hristina Craveț

Eleonora Badan-Melnic